

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

64 năm trước, những ngày này trên toàn đất nước Việt Nam là những ngày sôi động bởi không khí hừng hực của một cuộc đấu tranh sau ngày 19 tháng 8 năm 1945.

Photo courtesy of Wikipedia

Đoàn người đi tham gia cuộc mít-tinh trước cửa Bộ Công An, Hà Nội, hôm 19 tháng 8 năm 1945.

Cho đến nay, ngày này vẫn được sách vở chính thống gọi là ngày tung hoành nghĩa thành công, cướp chính quyền tay Pháp, hay tay Pháp và Nhật, hoặc tay Pháp, Nhật và chính phủ Trần Trọng Kim.

Những người như tôi cũng nghĩ Nhật đã đưa chính Pháp từ ngày 9 tháng 3, rồi Nhật tôi đã đưa hàng Đệ nhất Minh từ tháng 8 cùng năm, thì cách nói “cướp chính quyền tay Pháp và Nhật có gì không nên chút nào” vì lẽ thực dân Pháp và phát xít Nhật đâu còn chính quyền để mà cướp? Vậy chúng ta có thể nói là “cướp chính quyền Trần Trọng Kim” mà thôi.

Chính quyền chúng ta cũng có những cuốn sách 126 ngày này ra sao? Đã sắp đặt thế nào? Có phải là một chính quyền bù nhìn và phẫn nộ dân hời hợt hay không? Những gì đã xảy ra trên đất nước Việt Nam trong thời gian này rất ít được nhắc đến trong các sách giáo khoa hiện nay.

Đó là một trong những điều mà nhà sử học Tô Hữu - năm nay 83 tuổi - gọi là một “lỗi lầm lớn về giai đoạn lịch sử bi-hài-hùng này,” như được viết trong trang Blog của ông, nhân dịp nhớ lại ngày 19 tháng tám của 64 năm trước đây.

Mục Câu Chuyện Hàng Tuần kỳ này sẽ nói về “lỗi lầm” này, qua lời của một số vị lão thành từng tham gia, hay có mặt trong những diễn biến dẫn đến sôi động của những ngày tháng này.

Diễn biến của 64 năm trước

Nhà ng sà thà t v “Cá h M ng Thá g Tám”

Tác Giả: Nguy n An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

Khi biên t p viên M c Lâm c a Ban Vi t Ng h i v ngày 19 tháng 8 năm 1945, tác gi cu n sách n i ti ng “H i ký c a m t th ng hèn” – Nh c sĩ Tô H i nói: “Cái ngày 19 tháng 8 y à? Nh trên Blog tôi vi t đ y, là tôi đi b i u tình. Ai hô b i u tình, có ngày ba b n l n đi b i u tình. H b i u tình ph , r i b i u tình khu, r i b i u tình thành này. Ngày 17 thì còn c m c vàng mà (c i i), ngày 19 thì là m i b t đ u c m c đ .”

Trong trang Blog, nh c sĩ Tô H i nh c l i nh ng kho nh kh c l ch s ng n ng i nh ng vô cùng quan tr ng đ i v i l p thanh niên tu i ông th i b y gi , nh ng ng i mà ông nói là đ u “ngu ng , gây th , đ i đ t”, cho nên (cũng theo l i ông) “s ph n có th m m c i hay xé xác b t k anh nào.”

M c l ch s th nh t c a giai đ n này là ngày 9 tháng 3, khi Nh t b t ng đ o chính Pháp, đ a toàn b các viên ch c và th ng dân Pháp vào tr i giam. Tình hình y khi n cho gi i thanh niên có c m tình v i ng i Nh t, lúc b y gi là “k thù c a k thù.”

Sau 38 ngày Vi t Nam không có m t chính quy n th c s nào đ đ i u hành đ t n c ngoài l c l ng c a phát xít Nh t, ngày 17 tháng 4 năm 1945 thì chính ph Tr n Tr ng Kim ra đ i v i thành ph n là các chuyên gia trong nhi u ngành khác nhau mà ông Tô H i g i là nh ng ng i “hy sinh li u mình c u n c”.

Bìa cu n “H i ký c a m t th ng hèn” c a Nh c sĩ Tô H i do Nhà xu t b n Trẻ n

Lá c c a chính ph Tr n Tr ng Kim lúc đó màu vàng, i gi a có hình qu Ly màu đ và qu c thi u là bài “Đă g Đàn Cung”, b i trong giai đ n y, Vi t Nam v n có vua là Vua B o Đ i. Đó cũng là m c l ch s th hai c a giai đ n này.

M c l ch s th ba là ngày 17 tháng 8 năm 1945, đ c nh c sĩ Tô H i vi t trong Blog c a ông nh sau:

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

“Cho tôi biết ngày (17/8/1945) Đoàn Thanh Niên của chúng tôi tay cầm cờ quỳ li, miệng hát “Ngày thanh niên ơi...” đi Mít tinh chào mừng chính phủ Trần Trọng Kim” thì tôi trông thấy ra mắt mình đã được huy động đi...” “Cấp chính quyền” tay chính phủ Trần Trọng Kim, do Việt Minh tổ chức mà không biết.

“Ngày 17/8/1945 Đoàn Thanh Niên của chúng tôi tay cầm cờ quỳ li, miệng hát “Ngày thanh niên ơi...” đi Mít tinh chào mừng chính phủ Trần Trọng Kim” thì tôi trông thấy ra mắt mình đã được huy động đi...” “Cấp chính quyền” tay chính phủ Trần Trọng Kim, do Việt Minh tổ chức mà không biết.”

☐☐☐ Tô Hời

Tôi cầm đầu diễu binh rất nhanh chóng. Cờ quỳ li huy động! Cờ sao vàng kéo lên và tôi đứng ở vị trí “quỳ li áo vải” đầu đội beret, tay cầm súng lục huy động, thụt lõng đeo mắt, hai quỳ li ở đầu OF (lưỡi diễu binh) ra tuyên bố vài câu gì đó mà tôi đứng xa quá nên nghe không rõ, chỉ nghe lồm bồm có mấy câu...”Chính quyền đã về tay nhân dân” và sau đó thì.... hàng ngàn người nhún vai có gài súng kim loại trong lòng đã tung ra thành những khẩu hiệ u “Muôn năm! muôn năm!” long trọng đi đầu....

Hàng chục lá cờ sao vàng được tung ra, kéo theo cả hàng ngàn người chỉ y ụa sang phố thị trấn cũ (ở xóm nhà hát lớn) phá cửa, leo hàng rào vào chiếm phố Khâm sai đi trốn. Mọi việc diễn ra nhanh chóng, không khác gì cái cảnh tôi đã được xem sau này trong phim “ Lê Nin với Cách Mạng Tháng 10) có những người chiếm Cung điện Mùa đông”!

Chỉ khác là ở VN, không có súng nổ và chính phủ “bù nhìn” đi đâu? ở đâu? lúc đó? có ai biết, bước vào tù, bước “đưa ra” không thì chúng ta có ai được biết, kể cả tôi, cho tôi biết bây giờ!

Cuộc tình kỳ diệu nghĩa như thế là xong. Có một tôi cũng như không! Chúng ta hay, ai biết....”

Bài viết của nhà văn Tô Hời về các khía cạnh của 88 lời góp ý và một bài viết, với nội dung nói chung là cảm ơn ông đã nói lên những điều không thấy trong sách sử đang được giảng dạy tại Việt Nam hiện nay. Một người viết như sau:

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

“Tôi sinh ngày 26-9-1927, là Thanh Niên Cựu Quốc thành hoàng Hiếu, tôi cũng là một người tham gia cướp chính quyền Hà Nội như bác. Tôi công nhận những người đi đầu bác khởi phạm ánh hào quang đúng tình hình lớp thanh niên học sinh Hà Nội lúc đó.

Tôi xin bổ sung là đến bây giờ nghĩ lại, tôi phải công nhận là các vị trong chính phủ “bù nhìn Trần Trọng Kim” đầu là những người thiết lập sách vở, họ có thể yêu nước theo cách này hay cách khác nhưng chắc chắn là họ không có chuyên nghiệp để tham những đầu tiên trở thành ‘quốc gia’.

Xin cảm ơn bác.”

Lời kể của các chứng nhân

Nhà cầm Phàm Duy khi đó 24 tuổi đang ở trong Miền Nam, những người tiếp tham gia vào dòng thác chuyển đổi lúc bấy giờ viết trong Hồi Ký của ông như sau:

“Sau khi Nhật đầu hàng, quân đội Nhật ở Việt Nam trao trả Phủ Toàn Quyền cho Phạm Khắc Sai Bình. Để thực hiện ý chí báo thù đất nước, vào ngày 17 tháng 9, công chức Hà Nội -đội công nhân của Phạm Khắc Sai Phan Kế Toại- đứng ra tổ chức mít-tinh ở trước Nhà Hát Lớn Hà Nội.

Cục mít-tinh của các ông các bà công chức đang đi làm thì bỗng nhiên mặt lá cờ đỏ sao vàng rớt lên đầu của một bao lơn của nhà hát xuống, rồi một người leo lên khán đài cướp micro để hô khẩu hiệu và hát bài Tiến Quân Ca của Văn Cao. Đó là cục biểu tình của Tổng Đoàn Công Chức bỗng nhiên biến thành cục biểu tình của Mặt Trận Việt Minh.

Hai ngày sau, tức là 19 tháng 8, Việt Minh đích thân đứng ra tổ chức mít-tinh kháng lại, cũng ở trước nhà hát Lớn Hà Nội. Sau đó, đoàn người biểu tình kéo đến bao vây Bình Phạm. Ông Khắc Sai Phan Kế Toại đầu hàng ngay.

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

Coi như công p đ c quy n hành chánh r i, đoàn ng i kéo luôn qua tr i Kh Xanh đ ng Đ ng Khánh đ c p quy n quân s . M t ngàn lính B o An trong tr i không kháng c , c qu Ly đ c h xu ng, c đ sao vàng đ c kéo lên.”

Lu t s Tr n Lâm năm đó h n 19 tu i, k l i trong cu c trao đ i v i Biên T p Viên Trà Mi c a Ban Vi t Ng nh sau:

“19 tháng 8 là tôi đang h c trung h c, thì tôi thôi h c. Th mà tôi Hà N i tôi không - ch a làm vi c gì c , mà tôi cũng có tham gia vào cái ch Vi t Minh, nh ng mà cái m c đ đ n ngày 19 tháng 8 tôi tham gia ch là c m tình thôi. Và tôi đ c đ c sách báo c a Vi t Minh ch tôi ch a tham gia m t đoàn th c th nào.

Hôm Cách M ng Tháng Tám thì tr c ngày CMTT thì có c p cái B c B Ph . Tr c m t hai ngày đ nh c p cái B c B Ph thì hôm c p cái B c B Ph thì tôi có tham gia. Tôi v n còn cái nh c a tôi (lúc đó) tôi đ ng sát cái b rào.

Còn c m nghĩ c a tôi thì th a cô, lúc b y gi mình cũng khó nói l m vì lúc b y gi mình m i chín hai m i tu i nên h c hành cũng v a ph i thôi, r i là cũng không hi u bi t gì l m , th cho nên th y r ng nó vui m ng là m t, v i hai n a là nó m i l , và nói tóm l i ch “đ c l p” lúc b y gi nó đ c bi t l m, thì nó nh ng i say y cô .

Trong nh ng ngày đó nh là cái ng i mê say, b choáng y mà, b say, nh ng nói v ý th c thì ch a có gì rõ ràng l m. M i chín hai m i tu i cũng còn ngây th l m, còn ng l m, cho nên b y gi ý th c v chính tr cũng ch a có, ch th y r ng là hình nh có cái gì m i l , hình nh có m t cái gì tháo c i s l ng, th thôi, ch đ n m c y thôi.

Mà nó l i còn có m t cái đ c bi t n a là lúc b y gi nó r m r l m, mình thì không b c vào cái r m r y, ch ng h n nh là đi bi u tình r i đi làm nh ng cái này, r i t t c m i vi c nó vui m ng t t đ và th y cái m i t t đ và th y nh mình có cái s thay đ i gì đ c bi t n a.”

Chúng tôi cũng h i nhà báo Bùi Tín, năm đó ngoài 20, v không khí c a nh ng ngày y, ông k l i:

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

“Trước ngày 19 tháng 8 là có cuộc mít-tinh của viên chức của Bộ Công An (Ph) là ngày 17 tháng 8, thì trong cuộc mít-tinh đó thì đi biểu tình của Việt Minh đã tung kên nhau lên và đưa ra lá cờ đỏ sao vàng rồi đi vòng quanh cái quảng trường của Nhà hát Lớn.

Thế mà trong cái ngày 19 tháng 8 thì cái mà tôi có ấn tượng sâu sắc nhất là suốt từ 3 giờ chiều cho đến nửa đêm là chỉ có một khẩu hiều là “Việt Minh! - Việt Minh! - Việt Minh!”, còn không thấy mà đi lên Hà Nội, nhưng đi như cái đi miệt làm tôi nhớ mãi cái âm thanh đó.”

Những người của mặt thế hệ

Ngày nay, sau 64 năm rồi không biết bao nhiêu người đã chảy qua cửa, nhìn lại tuổi thanh xuân với bầu máu nóng và lòng yêu nước nồng nàn của những ngày Cách Mạng Tháng Tám, nhưng sĩ Tô Hữu không khi nào quên cho ông cũng như cho những bạn đồng trang lứa:

“Cho nên là tôi buồn về cái thân phận của tôi nó như thế cho nên cũng như trong Hồi Ký tôi viết toàn là sự thật về những chuyện đó, bao nhiêu bạn bè tôi chết oan, tôi dùng cái chữ “mặt xác”, gọi là đi vào cái rừng chính trị mà là hai bàn tay hoàn toàn trắng, cho nên là cái rừng đó.

Mình đi tham gia chính trị mà mình có biết làm chính trị đâu, cho nên về hôm trước có một cờ vàng thì hôm sau có một cờ đỏ mà thấy trong lòng chỉ thấy cái gì đó, ngây thơ đến nỗi nghi ngờ như thế!”

Cái lòng yêu nước mênh mông mà như một cửa tuổi thanh xuân chúng tôi lúc bấy giờ đã bị lừa dối bằng những quy định cho riêng mình, chỉ không phải là cái quy định vì dân tộc và vì đạo đức của người công dân.

*** Bùi Tín

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA
Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

Luật sư Trần Lâm cũng nói:

“Bây giờ mình hiểu tuồng rồi, thế rồi lại gặp bao nhiêu câu chuyện cái thì vừa ý cái thì không vừa ý, rồi những mặt tiêu của Cách Mạng Tháng Tám nói thì nói chung đúng ngày hôm nay mà nhìn lại nó cũng đúng chỗ này chỗ kia, nhưng mà nói thế thì nó như cái áo vá chỗ, nó cũng không đúng hoàn toàn đâu.”

Thì cho nên (tôi) cũng cảm thấy bây giờ, phải nói cái cảm tưởng bây giờ, như là thấy rõ ràng cũng buồn buồn.”

Nhà báo Bùi Tín thì tâm sự rằng như là ngày 19 tháng 8 sáu mươi lăm trước, ông vừa thấy vui mừng, lại vừa có niềm cay đắng. Ông vui vì như đúng không khí hàng hè của cái lòng yêu nước rồi rằng trong trái tim thanh xuân, nhưng ông cay đắng bởi vì:

“Cho nên tôi cay đắng là gì? Là cái lòng yêu nước mệnh mông mênh mà của tuổi thanh xuân chúng tôi lúc bấy giờ đã bị dòng đời đúng đúng của sự sụp đổ chính quyền cho riêng mình, chứ không phải là sụp đổ chính quyền vì đức lợi dân tộc và vì tự do của người công dân.

Cho nên đúng là bây giờ, cái cay đắng đúng là bây giờ tất cả 84 triệu người công dân vẫn không có tự do cá nhân.”

Đó chắc cũng là tâm sự của không ít những người và để tuổi đôi mươi khi cuộc cách mạng mùa thu đi ra sáu mươi lăm trước.

Câu Chuyện Hàng Tuần kỳ này đang lên đây. Nguyễn An kính chào quý thính giả.